

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou v právní věci žalobce: Mgr. J. H. , nar. X, bytem X, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, odboru sociální péče a zdravotnictví, ze dne 15.9.2010 č.j. X,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 15.9.2010 č.j. MHMP 629148/2010 se **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** žalovanému Ministerstvu práce a sociálních věcí k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, odboru sociální péče a zdravotnictví, ze dne 15.9.2010 č.j. X, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 10 č.j. 25410/2010/AAJ ze dne 21.6.2010, jímž byl žalobci snížen doplatek na bydlení ode dne 1.5.2010 z částky 3.277,- Kč na částku 886,- Kč měsíčně.

Žalobce v podané žalobě uvedl, že ke snížení doplatku na bydlení dle jeho názoru došlo zčásti zákonným způsobem (v důsledku zvýšení dávky státní sociální podpory „příspěvek na bydlení“, o kterou se doplatek na bydlení automaticky snižuje) a zčásti způsobem nezákonným (zfalšováním podkladů pro zápočet záloh plynu). Žalobce toto své tvrzení dokládá protokolárním zápisem sepsaným na Úřadu městské části Praha 10 dne 23.6.2010 a prokazuje jím, že úřad nebyl doposud a není schopen předložit jakýkoli relevantní

doklad od jakéhokoli dodavatele energie (plynu) o průměrných spotřebách plynu odpovídající určité velikosti bytu v dané lokalitě vyžadovaný ust. § 34 (1) zákona č. 111/2006 Sb., který by jako jediný mohl být podkladem pro rozhodnutí o nezapočítání žalobcem skutečně placených záloh na plyn ve výši 1.260,- Kč měsíčně a o započítání těchto záloh jen ve výši 696,40 Kč měsíčně. Podle žalobce o zfalšování uvedených podkladů rovněž svědčí skutečnost, že uvedeným rozhodnutím byly žalobci do oprávněných nákladů na bydlení započteny tímto počítačovým programem zálohy na elektřinu ve výši 1.208,74 Kč měsíčně, ačkoli žalobcem skutečně placené zálohy za elektřinu činily a činí jen částku 1.170,- Kč měsíčně, přičemž ust. § 34 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. je výslovně zakázáno započítat do nákladů na bydlení částku, která převyšuje výši skutečně placené zálohy za jednotlivý druh energie.

Úřad městské části Praha 10 započtení těchto nákladů komentoval v tom smyslu, že se ve výpočtu této částky nikdo nevyzná a nikdo neví, jak se to vlastně vypočítává. Použití zfalšovaných podkladů zastírají odkazem na počítačový program. O tom se žalobce přesvědčil i osobním dotazem u příslušné energetické společnosti (Pražská plynárenská a.s.), na který mu bylo odpovězeno, že tato společnost nikdy žádný podobný podklad nevystavila a takovéto statistické vyhodnocování není ani schopna provádět. U jednotlivých odběratelů plynu se totiž nikde neneviduje, jaká je velikost jimi vytápěné obytné plochy (výška stropů, počet místností, umístění spotřebičů, započítání i jiných zdrojů tepla a tak podobně), ani jaký je charakter stavby s umístěným bytem (byt v paneláku, v cihlové zástavbě, byt rohový, obklopený z více stran obvodovou zdí domu atp.), což jsou všechno skutečnosti, které mají vliv na spotřebu plynu nehledě na to, že spotřeba plynu každého spotřebitele je odvislá i od jeho subjektivního pocitu zateplení. Na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) nemá příslušný orgán žádné relevantní údaje ani pro potřeby poskytování dávky státní sociální podpory „příspěvek na bydlení“, na jejichž základě by mohl posuzovat oprávněnost výše placených záloh za energie. Proto se pro tyto účely vychází z tzv. normativních nákladů na bydlení, které stanovuje vláda příslušným nařízením, která tento normativ stanovuje pro každý rok jako společné maximální náklady na bydlení v dané lokalitě (zahrnující náklady na nájem, zálohy za služby a energie, nad které již nelze celkové náklady na bydlení započítat). Tento normativ stanovený v Nařízení vlády č. 461/2009 Sb. činí pro rok 2010 částku 5.877,- Kč měsíčně. Žalobcovy náklady na bydlení přitom tento normativ nepřekročily, neboť měsíčně činily částku 5.704,- Kč (dle propočtu nájemné 3.274,- Kč + záloha elektřina 1.170,- Kč + záloha plyn 1.260,- Kč). Úřad městské části Praha 10 byl tudíž povinen poskytnout žalobci doplatek na bydlení v takové výši, aby žalobce mohl hradit zálohy na plyn předepsané energetickou společností ve výši 1.260,- Kč měsíčně a nikoli jen ve výši 696,40 Kč měsíčně.

Dle žalobce správní orgán I. stupně porušil základní zásady správního řízení, zejména povinnosti zakotvené v ust. § 2 a násl., § 36 odst. 3 a § 67 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dle kterých je při svém rozhodování povinen vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu. Takový závěr musí vycházet z důkazů obsažených ve spisu, kdy občan musí mít nejen možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí ještě před jeho vydáním, ale musí mít rovněž možnost vyjádřit se ke každému jednotlivému důkazu, což zahrnuje i právo na možnost podrobit každý jednotlivý důkaz jeho přezkoumání. V důsledku porušení těchto závazných pravidel, kdy ÚMČ Praha 10 vůbec není schopen doložit, jak k uvedenému výpočtu došlo, bylo ze strany tohoto správního orgánu vydáno nepřezkoumatelné a tudíž zmatečné rozhodnutí a bylo proto jeho povinností takové rozhodnutí v rámci autoremedury okamžitě zrušit již dne 23.6.2010, kdy žalobce požádal o předložení podkladů pro rozhodnutí a kdy správní orgán nebyl schopen takové doklady předložit. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

K žalobě se vyjádřil Magistrát hl. m. Prahy a uvedl, že podle § 44 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, změnil-li se skutečnosti rozhodné pro výši dávky tak, že dávka má být snížena, provede se snížení dávky od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po období, za které již byla dávka v původní výši vyplacena. Dle ust. § 35 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc sníženou o příspěvek na bydlení náležející za předchozí měsíc a částkou, o kterou příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby. Odůvodněné náklady žalobce na bydlení činí celkem částku 5.140,40 Kč, t.j. součet částek nájemného ve výši 2.639,- Kč, služeb spojených s užíváním bytu ve výši 635,- Kč, elektřiny ve výši 1.170,- Kč a plynu ve výši 696,40 Kč. Rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc, t.j. částka 5.140,40 Kč sníženou o příspěvek na bydlení ze systému státní sociální podpory náležející za předchozí kalendářní měsíc, t.j. částka 3.548,- Kč, a částkou, o kterou příjem žalobce dle § 9 odst. 1 zákona, t.j. částka 2.019,20 Kč zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí, t.j. částka 3.194,- Kč, převyšuje částku živobytí osoby, t.j. částka 4.506,- Kč, činí částku 885,20 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že se dle ust. § 44 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, výše dávky zaokrouhluje na celé koruny nahoru, činí výše doplatku na bydlení částku 886,- Kč.

Žalovaný dále uvedl, že podle ust. § 34 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi v platném znění výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií, nejvýše však ve výši skutečných úhrad. Žalobce správnímu orgánu uvedl, že zemní plyn používá z 90 % k vytápění a ze 100 % k ohřevu teplé užitkové vody, současně uvedl, že užívá byt o podlahové ploše 29 m², průměrná výška místností činí 2,85 metru. Vzhledem k těmto údajům aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, kterým jsou dle § 52 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi v platném znění, orgány pomoci v hmotné nouzi povinny při řízení o dávkách používat, vypočetl výši nákladů na plyn dle citovaného ust. § 34 zákona o hmotné nouzi ve výši, která je v místě bydliště žalobce obvyklá, t.j. v daném případě ve výši 696,40 Kč. Z uvedených důvodů hrazenou zálohu žalobce za plyn ve výši 1.260,- Kč nelze při stanovení výše nezbytných nákladů na bydlení ani při stanovení výše doplatku na bydlení zohlednit, a to i z toho důvodu, že zálohová platba není shodná s faktickou spotřebou. Ze spisové dokumentace plyne, že žalobce byl dne 23.6.2010 Úřadem městské části Praha 10 poučen, aby s dodavatelem plynu řešil snížení měsíčních záloh za plyn.

Na základě podání žalobce ze dne 30.9.2010, které bylo posouzeno jako podnět k přezkoumání napadeného rozhodnutí, se věcí zabývalo Ministerstvo práce a sociálních věcí a dle vyrozumění ze dne 22.11.2010 nebyl shledán důvod k přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 94 správního řádu. Žalovaný proto neshledal důvod pro zrušení nebo změnu napadeného rozhodnutí a navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal podle § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále s.r.s.), napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud ve věci rozhodl při jednání na žádost žalobce. Bylo vycházeno z obsahu správního spisu, z něhož bylo zjištěno, že rozhodnutím Úřadu městské části Praha 10, odboru

sociálního, ze dne 21.6.2010 pod č.j. 25410/2010/AAJ byl žalobci snížen doplatek na bydlení z částky 3.277,- Kč na 886,- Kč měsíčně od 1.5.2010. Provedeným výpočtem, kdy bylo vycházeno z odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc, za měsíc květen 2010 činily 5.140,40 Kč snížené o příspěvek na bydlení ze systému dávek státní sociální podpory náležející za předchozí kalendářní měsíc, kdy za duben 2010 byla výše příspěvku na bydlení 3.548,- Kč, byla stanovena částka odůvodněných nákladů na bydlení ve výši 1.592,40 Kč. Od této částky byla pak odečtena částka, o kterou příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osob, která činí 4.506,- Kč. V tomto případě bylo vycházeno z toho, že žalobcův příjem činí 2.019,20 Kč + příspěvek na živobytí ve výši 3,194,- Kč, tento příjem činí 5.213,20 Kč. Rozdíl příjmů osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí 4.506,- Kč o 707,20 Kč. Odečtením této částky od odůvodněných nákladů na bydlení ve výši 1.592,40 Kč pak správní orgán došel k závěru, že výše doplatku na bydlení činí po zaokrouhlení částku 886,- Kč měsíčně.

Při stanovení odůvodněných nákladů na bydlení bylo vycházeno z vypočtených nákladů na elektřinu ve výši 1.208,74 Kč a nákladů na plyn ve výši 696,40 Kč. Při výpočtu odůvodněných nákladů na bydlení pak bylo vycházeno u nákladů na elektřinu nikoli z vypočtených nákladů, neboť ty převyšovaly náklady na elektřinu skutečně dosahované žalobcem. Bylo pak tedy vycházeno z nákladů na elektřinu ve výši 1.1701,- Kč, nákladů na plyn ve výši 696,40 Kč, nájemného ve výši 2.639,- Kč, kdy správní orgán dospěl k částce odůvodněných nákladů ve výši 5.140,40 Kč.

Pokud tedy žalobce v podané žalobě namítal, že při výpočtu doplatku na bydlení bylo vycházeno z vypočtených nákladů na elektřinu, které převyšují jeho skutečné náklady a došlo tak k porušení ust. § 34 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, není jeho námitka důvodná, neboť z provedeného výpočtu vyplývá, že správní orgán v případě nákladů na elektřinu nevycházel z nákladů vypočtených, které činily 1.208,74 Kč, ale z nákladů žalobcem doložených ve výši 1.170,- Kč.

V odvolání, které žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí, byla namítána nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně, pokud jde o započítání nákladů na plyn ve výši 646,40 Kč. Žalobce považoval z těchto důvodů napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně za zmatečné a nepřezkoumatelné.

Žalovaný pak rozhodl napadeným rozhodnutím tak, že žalobcovo odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Provedl znovu rekapitulaci výpočtu, z něhož bylo vycházeno při stanovení doplatku na bydlení. Neshledal v něm žádné pochybení. Odkázal na to, že vycházel z úhrady prokazatelné nezbytné spotřeby energií, a to ve výši, která je v místě obvyklá.

Žalobce se pak domáhal u Ministerstva práce a sociálních věcí přezkoumání odvolacího rozhodnutí v přezkumném řízení podle ust. § 94 a násl. správního řádu. Ministerstvo práce a sociálních věcí žalobci pak dopisem ze dne 22.11.2010 sdělilo, že nebyl shledán důvod pro obnovu řízení ani důvody pro přezkumné řízení. Bylo odkázáno na ust. § 34 odst. 1 a 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, v němž je stanoveno, jaké komodity a služby a jakým způsobem se započítávají do odůvodněných nákladů na bydlení. Výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií a orgány pomoci v hmotné nouzi výpočtou výši těchto nákladů (pomocí aplikačního programu

automatizovaného zpracování údajů) jako cenu, která je v místě bydliště osoby obvyklá. Žalobci bylo sděleno, že zálohu za energie nelze při stanovení doplatku na bydlení zohlednit, jelikož zálohová platba není shodná s faktickou spotřebou.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Z podané žaloby je zřejmé, že žalobce vytýká správnímu orgánu tu skutečnost, že bylo vycházeno při výpočtu doplatku na bydlení z výše nákladů na plyn stanovené pomocí aplikačního programu automatického zpracování údajů aniž bylo možné seznámit se s podklady z nichž bylo při výpočtu vycházeno.

Podle § 52 odst. 3 zákona o hmotné nouzi ministerstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu včetně jeho aktualizací a poskytuje tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi.

Soud si je vědom toho, že správní orgány jsou pak povinny při řízení o dávkách tento program používat.

Soud však považuje tento postup za netransparentní, neboť není zřejmé, z jakých podkladů je v tomto programu vycházeno. Z obsahu správního spisu nelze zjistit z jakého zadání je prováděn výpočet průměrné ceny za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti. Nejvyšší správní soud (NSS) v rozsudku ze dne 24.10.2012 č.j. 3 Ads 33/2012-30 (dostupný na www.nssoud.cz) uvedl, že správní orgány měly žalobci sdělit, jakým způsobem tento program dospěl k určení výše prokazatelné nezbytné spotřeby energie. Uvedl, že správní orgán měl sdělit žalobci, že aplikační program zajišťuje ministerstvo a jen v jeho kompetenci bylo sdělit vzorec pro výpočet spotřeby energie.

Ze správního spisu je zřejmé, že ministerstvo k žalobcově námitce neprůhlednosti postupu při stanovení průměrné ceny za dodávku plynu, k jeho podnětu na přezkoumání rozhodnutí podle § 94 a násl. správního řádu žalobci nesdělilo, jaký je postup při tomto výpočtu. Pouze odkázalo na ust. § 34 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi s tím, že se výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií a orgány pomoci v hmotné nouzi vypočtou výši těchto nákladů pomocí aplikačního programu automatizovaného zpracování údajů. Toto sdělení je pouze obecné a ministerstvo ani v tomto případě neuvedlo bližší informaci, např. vzorec pro výpočet spotřeby energie, který se při automatizovaném zpracování údajů používá.

Soud neshledal důvodnou žalobcovu námitku, že mělo být případně vycházeno z jím placené zálohové platby. Je třeba dát za pravdu správnímu orgánu v tom, že zálohová platba není shodná s faktickou spotřebou.

Soud souhlasí s tím, že je třeba stanovit průměrnou cenu za dodávku energií pro určitou bytovou jednotku za dané období při stanovení dávky doplatek na bydlení. Zálohová platba není shodná s faktickou spotřebou.

Ust. § 52 odst. 3 zákona o hmotné nouzi stanoví, že ministerstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady aplikační program automatizovaného zpracování údajů

potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu včetně jeho aktualizací a poskytuje tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole tento program používat. V tomto případě bylo při použití jednotného aplikačního programu stanoveno, jaká je výše průměrné spotřeby plynu pro žalobcovu bytovou jednotku.

Soud dospěl k závěru, že správní orgán při použití závazného aplikačního programu automatizovaného zpracování údajů, který je povinen při řízení o dávkách používat, nepostupoval v souladu se zákonem, když pouze uvedl výsledný údaj, který z tohoto programu vyšel. Z ust. § 34 odst. 3 zákona o hmotné nouzi je zřejmé, že při stanovení výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se vychází ze sdělení příslušných dodavatelů energií a na základě toho se stanovuje průměrná cena pro bytovou jednotku určité velikosti. Dle názoru soudu správní orgán při použití aplikačního programu měl v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvést i údaje, z nichž při stanovení průměrné ceny za dodávku energií vycházel. Měl uvést, z jakých podkladů vycházel a jakým postupem k uvedené průměrné ceně dospěl. Pokud tak neučinil, je dle názoru soudu rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Soud z uvedených důvodů shledal žalobcovu námitku vznesenou v žalobě, týkající se nepřezkoumatelnosti stanovené průměrné ceny za dodávku plynu, důvodnou. Z těchto důvodů proto napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. Podle § 78 odst. 4 s.ř.s. rozhodl o tom, že se věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení. V dalším řízení je pak správní orgán vázán stanoviskem, které bylo zaujato v napadeném rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci úspěch, avšak náklady řízení mu nevznikly, neboť toto řízení je osvobozeno od placení soudních poplatků.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 s.ř.s. kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem dle ust. § 105 odst. 2 s.ř.s.

Kasační stížnost směřující jen proti výroku o nákladech řízení je nepřípustná.

V Praze dne 18. února 2014

Mgr. Dana Č e r n o v s k á v.r.
samosoudkyně